

Komentář

Statistickým šetřením Odp 5-01 bylo zjištěno, že v roce 2012 dosáhla **celková produkce odpadů v ČR 23,4 milionů tun**. Oproti roku 2011, kdy produkce činila 23,6 milionů tun, se jedná o pokles o 0,6 %. Z celkového množství vyprodukovaného odpadu tvořil nebezpečný odpad 1 488 tisíc tun, což v relativním vyjádření znamená, že nebezpečný odpad se v roce 2012 na produkci podílel 6,4 %. Oproti roku 2011 se podíl nebezpečného odpadu na celkové produkci odpadů nezměnil.

1. Podnikový odpad

Činností ekonomických subjektů (podniků), jež jsou hlavními původci odpadů v ČR, **vzniklo v roce 2012 celkem 19,9 milionu tun odpadu**. Podniky vyprodukovaly 1 475 tisíc tun nebezpečných odpadů, což je téměř veškerá produkce nebezpečných odpadů v daném roce.

Ačkoli celkově se produkce podnikových odpadů ve srovnání s rokem 2011 nezměnila, odvětví zabývající se shromažďováním a úpravou odpadů, sanacemi a odpadními vodami zaznamenalo nárůst produkce odpadů. Ke zvýšení produkce odpadů přispěly zejména podniky, které prováděly sanační práce. Určitý vliv na toto zvýšení mají státní garance na odstranění starých ekologických zátěží, či čerpané finanční prostředky z operačního programu Životní prostředí. Naopak největší pokles produkce odpadů oproti roku 2011 byl zaznamenán v odvětví dopravy a skladování, v relativním množství jde však o pokles nevýrazný. V absolutním vyjádření byl významnější pokles produkce odpadů ve zpracovatelském průmyslu a ve stavebnictví.

Podnikový odpad vyprodukovaný v roce 2012 napříč všemi odvětvími byl podobně jako v minulých letech z hlavní části (60 %) tvořen odpady stavebními a demoličními. Ve sledovaném roce činila produkce odpadů skupiny 17 celkem 11,9 milionu tun, přičemž převažovala zemina a kamení, železo a ocel a beton (viz graf 3).

Statistické šetření opět potvrdilo, že naprostá většina podnikových odpadů (74 %) vzniká při činnosti přibližně 300 původců odpadů. Jedná se o podniky s objemem produkce odpadů nad 10 000 tun za rok. Ačkoli tyto podniky svou produkcí pokryly 3/4 celkového objemu podnikových odpadů, z celkového počtu subjektů produkujících tento odpad představovaly pouze 2,2 %. Podíl podniků na celkové produkci odpadů podle objemu vyprodukovaných odpadů v podniku v roce 2012 ilustruje graf 11.

2. Odpad vzniklý na území obcí

Obce dle statistického šetření ve sledovaném roce vykázaly produkci 3,5 milionu tun odpadů. Vůči roku 2011 poklesla produkce odpadů v obcích o 4,4 %. Z pohledu zařazení těchto odpadů do Katalogu odpadů se jednalo téměř výhradně o skupinu 20 – komunální odpady, které tvořily 92,4 % (v roce 2011 to bylo 91,8 %). Dále byly obcemi vykazány stavební odpady skupiny 17, odpady z autovraků a odpady z elektrického a elektronického zařízení (skupina 16).

Celková produkce komunálních odpadů se v ČR dlouhodobě pohybuje kolem hodnoty 3 miliony tun. V roce 2012 bylo vyprodukováno **3,2 milionu tun komunálního odpadu, což v přepočtu na jednoho obyvatele činí 308 kg**. Z toho největší část 68 % tvořil běžný svoz (odpad z popelnic, z kontejnerů nebo svozových pytlů), 14 % činil tříděný odpad (sklo, papír, plasty) a 10 % objemný odpad (koberce, nábytek). Podíl odděleně sbíraných složek na celkové produkci komunálního odpadu od roku 2002 neustále roste. Zatímco v roce 2002 bylo odděleně sebráno (vytříděno) 16 kg plastů, papíru, skla a kovů na obyvatele, v roce 2012 to bylo 43 kg/obyvatele. Konkrétně se v přepočtu na jednoho obyvatele jednalo o 14 kg papíru, 11 kg skla, 10 kg plastů, 4 kg kovů a 4 kg ostatních odpadů.

3. Nakládání s odpady

Národní legislativa odpadového hospodářství rozlišuje tři skupiny **způsobů nakládání s odpady – využití** (R kódy), **odstranění** (D kódy) a **ostatní způsoby nakládání** (N kódy). Množství odpadů, se kterými je ve sledovaném období nakládáno, bývá zpravidla vyšší než produkce odpadů. A to především o odpady dovezené ze zahraničí a o odpady odebrané ze skladu. Hodnota ukazatele se zvyšuje také díky vícenásobnému nakládání s odpady a předávání odpadů jinému subjektu.

V roce 2012 bylo nakládáno celkem s 30,2 milionu tun odpadu. Z tohoto množství bylo 12 milionů tun využito (40 %), 4,9 milionů tun odstraněno (16 %) a s 13,4 milionu tun odpadu bylo nakládáno ostatními způsoby nakládání (44 %). Celkové množství odpadu, s nímž bylo nakládáno, se oproti roku 2011 výrazně nezměnilo, zato v jednotlivých způsobech nakládání s odpady lze pozorovat určité změny. Výraznější pokles byl zaznamenán u celkového odstraňování odpadů (o 21 %), který byl způsoben snížením množství odpadů ukládaných na skládky. Naopak celkové využití odpadů se oproti roku 2011 zvýšilo o 6 %. Tento nárůst byl způsoben zejména recyklací a regenerací odpadů (R2-R6), které se zvýšily o 9 % proti roku 2011.

Srovnatelnost sumárních hodnot nakládání je poměrně komplikovaná. V první řadě je třeba si uvědomit, že v průběhu období, za které jsou odpady statisticky zjišťovány, došlo postupně k nárůstu počtu

ostatních způsobů nakládání (N kódů). Bylo to způsobeno tím, že některé specifické způsoby nakládání byly z využívání odpadů legislativně vyčleněny a zařazeny do skupiny ostatních způsobů nakládání. Od roku 2006 lze hovořit o srovnatelných datech týkajících se nakládání s odpady.

4. Dovoz a vývoz odpadů

Statistické zjišťování poskytuje každoročně kromě informací o produkci odpadů a nakládání s nimi i výsledky přeshraničního pohybu odpadů. Export a import odpadů je monitorován dlouhodobě od roku 2004 dle základních kategorií odpadů (nebezpečné a ostatní) a dále z pohledu směru obchodu (v rámci EU, mimo EU).

V roce 2012 bylo **do České republiky dovezeno 0,8 milionu tun odpadu**, naprostá většina odpadu (97 %) pocházela z členských zemí EU. Oproti roku 2011 došlo k nárůstu o 77 %, který byl způsoben zejména zvýšeným dovozem železa a oceli pocházející ze stavebnictví (skupina 17). Struktura ostatních dovezených odpadů zůstala stejná jako v roce 2011, jednalo se o odpadní papír, lepenku, sklo a upravený plastový odpad (skupina 19).

Ve sledovaném období bylo z ČR **vyvezeno 2,8 milionu tun odpadu** a téměř veškerý export (2,7 milionu tun) směřoval do některé ze zemí EU (97 %). Ve srovnání s rokem 2011 vývoz odpadu vzrostl o 19 %. Největší podíl vyvezeného odpadu tvořily železné kovy pocházející ze stavební činnosti (skupina 17), obalový odpadní papír a lepenka (skupina 15), železné piliny pocházející z obráběcích činností (skupina 12) a také kovy ze zpracování autovraků (skupina 16).

5. Produkce druhotných surovin

V roce 2012 byla statistickým šetřením zjištěna **produkce druhotných surovin ve výši 20,8 milionu tun**. Jednalo se především o vedlejší produkty pocházející z energetiky, jež tvořily 57 % celkové produkce. Dále byly vyprodukovány druhotné suroviny z kovů (17 %) a ze stavebních hmot (17 %). Konkrétní hodnoty produkce sledovaných druhotných surovin naleznete v tabulce 13 a grafu 13.

Vysvětlivky

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
 - 0 údaj menší než polovina zvolené měřicí jednotky
 - i.d. individuální data
- v tom: jedná se o úplný výčet (součet položek se rovná položce celkem)
z toho: nejedná se o vyčerpávající výčet (součet položek se nerovná položce celkem)